

Reguliariai taupančių šalies gyventojų skaičius per metus šoktelėjo daugiau nei 60 proc., parodė „Swedbank“ Finansų instituto užsakymu atliktas gyventojų tyrimas. Tai patvirtina ir augančios gyventojų indėlių apimtys bankuose – [indėliai](#) per metus išaugo penktadaliu. Vis dėlto, nepaisant rekordinių santaupų, jas investuojančių gyventojų dalis tebėra nedidelė.

Lietuviai - indėlių pirmūnai

Skaiciuojant nuo pandemijos pradžios praėjusių metų kovą, Lietuvos gyventojų indėliai išaugo penktadaliu arba 3 milijardais eurų, ir šių metų vasarį siekė rekordinius 18,4 milijardų eurų. Spartaus indėlių augimo reiškinys buvo fiksuojamas daugelyje ES šalių, tačiau ekonomistai pastebi, kad lietuviai išsiskyrė itin dideliu santaupų prieaugiu. „Tokiam sparčiam indėlių augimui didelės įtakos turėjo augusios lietuvių pajamos – vidutinis darbo užmokestis mūsų šalyje pernai padidėjo dešimtadaliu, didėjo ir senatvės pensijos. Svarbu ir tai, kad dėl pandemijos praradusių pajamas gyventojų nebuvo daug – praėjusių metų pabaigoje užimtų gyventojų buvo tik 2 proc. mažiau nei tuo pačiu laikotarpiu prieš metus“, – rekordinių indėlių augimą komentuoja „Swedbank“ vyriausiasis ekonomistas Nerijus Mačiulis.

Kaip dar vieną santaupų augimo priežastį ekonomistas įvardina ir vienkartinės socialines išmokas, kurias gavo ir tie gyventojai, kurie nebuvo praradę pajamų. Vis tik, pasak N. Mačiulio, pagrindinė indėlių augimo priežastis buvo apribotos gyventojų galimybės keliauti, lankytis restoranuose, kavinėse, koncertuose ir įsigyti kai kurias kitas paslaugas.

„Swedbank“ duomenys rodo, kad indėlių augimas nebuvo išskirtinis tik vienos ar kelių visuomenės grupių reiškinys – tai iš esmės galiojo visoms gyventojų grupėms.

„Nestebina tai, kad daugiausiai sutaupė tie gyventojai, kurių santaupos ir taip buvo didesnės už vidutines. Tokie asmenys dažniau yra kvalifikuoti specialistai, tarp jų buvo mažiau praradusių pajamas, be to, jų išlaidų krepšelyje didesnę svorį sudaro išlaidos ne pirmojo būtinumo laisvalaikio paslaugoms ir pramogoms – tam, kam išleisti pinigus karantino metu buvo mažiau galimybių“, – teigia N. Mačiulis.

„Swedbank“ duomenimis, gyventojų, turinčių 2000 eurų ir daugiau siekiantį indėlį, santaupos per metus išaugo daugiausiai, beveik dešimtadaliu. Prieš pandemiją kas trečias gyventojas indėlių forma buvo sukaupęs daugiau nei 2000 eurų, ir per metus ši gyventojų dalis išaugo iki 37 proc.

Taupančių gyventojų skaičius toliau auga

„Swedbank“ Finansų instituto atliktas tyrimas parodė, kad šiuo metu pinigų ateičiai reguliariai atsideda 65 proc. Lietuvos gyventojų. Per 9 mėnesius taupančių žmonių skaičius gerokai ūgtelėjo – praėjusių metų birželį reguliariai taupantys nurodė 42 proc. žmonių.

„Kaip parodė tyrimas, iki 50 arba 50-100 eurų per mėnesį pavyksta sutaupyti kiek daugiau nei po ketvirtadalį taupančiųjų. 21 proc. per mėnesį atsideda 100-200 eurų, kas šeštas – iki 400 eurų, o kas dešimtas – virš 400 eurų“, – tyrimą komentuoja „Swedbank“ Finansų instituto vadovė Jūratė Cvilikienė.

Ji pabrėžia, kad taupyti labiau yra linkę turintys aukštąjį išsilavinimą ir aukštesnes nei vidutines pajamas gaunantys gyventojai.

Remiantis tyrimo rezultatais, daugiau nei 40 proc. respondentų nurodė kaupiantys pensijai antroje pakopoje, trečioje pakopoje – 17 proc. Pinigus einamojoje banko sąskaitoje taupo 39 proc., beveik tiek pat atsideda grynujų pinigų ir laiko juos namuose. Terminuotus indėlius bankuose laiko 13 proc. apklaustųjų, kas dešimtas investuoja į nekilnojamąjį turtą.

Kam bus skirti sutaupyti pinigai

„Paklausti apie ateitį, trečdalis gyventojų teigia, kad ketina ir toliau kaupti, dar trečdalis norėtų taupyti nusimatytam konkrečiam tikslui, o likusieji buvo nusiteikę gerinti gyvenimo sąlygas ar išleisti pinigus savo malonumui“, – komentuoja finansų ekspertė.

Pasak J. Cvilikienės, gretinant per pastaruosius metus atliktų tyrimų rezultatus, galima pastebėti aiškią tendenciją – lietuviai netruko suprasti potencialios asmeninių finansų krizės pavojų.

„Vos pajutę dėl pandemijos įvestus suvaržymus, dauguma gyventojų teigė iš naujo permąstę būtinybę turėti finansinę pagalbę – santaupas, kurios užtikrintų kelių mėnesių saugumą.

Panašu, kad bent jau minimalų finansinį rezervą pavyko susikurti nemažai visuomenės daliai“, – sako J. Cvilikienė.

Visgi „Swedbank“ Finansų instituto vadovė pastebi, kad, išmokę taupyti, lietuviai atsargiai žengia kitą žingsnį – vis dar vangiai įdarbina pinigus juos investuodami. „Swedbank“ duomenimis, pastaruoju metu investuojančių skaičius auga kartais, tačiau procentinė investuojančių gyventojų dalis tebėra maža.

„Kaip mėgstamiausią investiciją, šalies gyventojai tradiciškai išskiria nekilnojamąjį turtą. Tiesa, investuojančių į kitas priemones skaičius taip pat auga. Pavyzdžiui, vien į vertybinius popierius investuojantys nurodo 6 proc. respondentų. Vis dėlto, tai yra palyginti konservatyvus rodiklis, kuris parodo finansinės edukacijos svarbą ir didelį gyventojų investavimo potencialą“, – komentuoja J. Cvilikienė.

Gyventojų tyrimą „Swedbank“ Finansų instituto užsakymu 2021 metų vasario 26 d.- kovo 8

„Swedbank“: lietuviai per pandemiją sutaupė 3 milijardus eurų,
tačiau jų neįdarbino

d. atliko visuomenės nuomonės ir rinkos tyrimų bendrovė „Kantar“. Buvo apklausti 727 gyventojai, kurių amžius svyruoja tarp 18-55 metų.

